

gelder, der i Tidens Løb er ydede dem. Der skal ifølge vort Forslag paalægges disse Godser en særlig Beskatning af Jorden og Fideikommiskapitalen. Vi ønsker ikke at splitte disse Fideikommiskapitaler for alle Vinde, men at lade Godserne overgaa til fri Ejendom mod en Substitution af en tilsvarende Kapital, som baandlægges ved Siden af den øvrige Fideikommiskapital. Der findes forskellige Enkeltestemmelser angaaende dette Forhold. Jeg skal kun nævne, at ved Salg af Jord fra disse Godser skal det offentlige have Førkøbsret. Der gives Besidderen Ret til fri Raadighed over $\frac{1}{10}$ af Salgssummen for den Jord, han sælger. Endvidere faar Staten ogsaa Ret til Ekspropriation af Jorden for disse Godsers Vedkommende i Henhold til den Lov, som forhaabentlig i saa Henseende vil blive vedtaget. Disse Godsers Antal er 48, og de har en Ejendomsskyldværdi af 95 Mill. Kr. og en Fideikommiskapital paa 53 Millioner. Jeg tillader mig nu at anbefale den høje Rigsdag en Ordning som den her skitserede til Overvejelse foreløbig i et eventuelt Udvalg.

Det forekommer mig, at det var for meget sagt, naar det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) i Gaar sagde, at han kunde anbefale det foreliggende Lovforslag om Lensgodser paa hele den organiserede Husmandsstands Vegne her i Danmark. Jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at der er Tusinder af Husmænd her i Landet, der staar paa det Standpunkt, jeg her har fremsat og motiveret, og som haaber og ønsker, at dette Standpunkt ikke fraviges, men at det maa blive det, som i det væsentlige bliver gældende ved den Ordning, som vi haaber skal komme. Derimod tror jeg, jeg kan sige, at jeg paa hele den organiserede Landarbejderstands Vegne her i Danmark kan anbefale mit Forslag. Denne Sag var netop til Behandling for nogle Dage siden paa en Landarbejderkongres i Grundtvigs Hus her i København med 450 delegerede for en Mængde Landarbejderforeninger rundt omkring, og der vedtoges en Resolution netop til Støtte for dette Forslag. Jeg vover derfor at paastaa, at vor Stilling i denne Sag billiges af Tusinder af organiserede Husmænd og Landarbejdere; det ærede Medlem fra Lejre kan blot henvende sig til et af Hovedbestyrelsesmedlemmerne for de organiserede Husmænd, som har Sæde her i Rigsdagen, og han vil straks sige, at det var forkert sagt af det ærede Medlem. Jeg gør blot opmærksom paa det, fordi jeg synes, det er en Fejl, som

bør rettes fra den samme Talerstol, hvor den er begaaet; ellers vil der sikkert komme Protester fra anden Side; det kan det ærede Medlem maaske nu undgaa.

Jeg mener, som sagt, at det gælder om i hele dette Forhold at gøre gammel Uret god igen. Og det kan kun ske ved en dybtgaaende Reform i den Retning, som jeg her har skildret. Der er nogle Ord, der er gaaet over Verden i disse Tider som Folkenes Løsen; det er Ordene: Fred, Frihed og Jord. Dem har man hørt overalt og hører i alle Verdens Lande, og de udtrykker sikkert ogsaa den danske Arbejderstands Krav. Jeg vil derfor udtale Haabet om, at vi, der gennem Lovgivningen skal bestemme over vort Folks Velfærd, at vi, den danske Rigsdag, maa kende vor Besøgelsestid og i Tide træffe saadanne Foranstaltninger, at Danmarks Jord kan blive givet tilbage til Folket, ikke saaledes, at der gives Lejlighed til for Tusinder af Mennesker at arbejde paa denne Jord for en knap og tarvelig Løn, men saaledes, at vi kan naa til i en ikke alt for fjern Fremtid at faa etableret Titusinder af mindre Jorddyrkere her i Danmark. Det vilde være, forsikrer jeg, et stort Skridt bort fra Arbejdsløsheden, og det vilde være et stort Skridt fremad — maa jeg sige det ogsaa — mod Anerkendelsen af Retten til Arbejde. Dette at føre Jorden og Arbejderen sammen, at etablere den mest intime Forbindelse mellem disse to første og største Faktorer i vort Samfund, at etablere denne Ægtepagt, om jeg saa maa sige, mellem Jorden og Arbejderen, det skulde gerne være vor Opgave, og naar Retten til Arbejde anerkendes, saa vil man derved anerkende en anden Ret end den, som desværre, kan man sige, nu maa anerkendes; saa vil man sætte Retten til Arbejde i Stedet for Retten til Understøttelse. Det er en Følge af hele vort ulykkelige Samfundssystem, at Retten til offentlig Understøttelse maa anerkendes, fordi Menneskenes Børn ikke maa udsættes for Sult og Nød, men det er min Overbevisning, at naar den danske Arbejder faar anerkendt Retten til Arbejde — og Jordspørgsmaalets grundige Løsning er et stort Skridt hen derimod —, naar Adgangen til Arbejde og Arbejdets Udbytte bliver sikret ham, saa vil han sikkert gerne kvittere Retten til den offentlige Understøttelse.

Jeg anbefaler med disse Ord, at hele denne Sag underkastes en grundig Overvejelse i det eventuelle Udvalg, og at man fra de andre Partiers Side i høj vil tage